

ترس از جرم و جامعه زنان

ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری؛ مورد مطالعه: جامعه زنان منطقه ۱۲

شهرداری تهران

ناصر بیات^۱، محمدرضا پورغلامی^۲، علی اصانلو^۳، فاطمه طالبیان کیاکلاهی^۴

۱. استادیار گروه جغرافیا، دانشکده فرماندهی و ستاد، دانشگاه علوم انتظامی امین. N_bayat@ut.ac.ir

۲. استادیار گروه جغرافیا، دانشکده فرماندهی و ستاد، دانشگاه علوم انتظامی امین، نویسنده مسئول: rezamrps@yahoo.com

۳. استادیار گروه جغرافیا، دانشکده فرماندهی و ستاد، دانشگاه علوم انتظامی امین: ali.osanlu@yahoo.com

۴. کارشناسی ارشد مدیریت شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند. Matinpak@yahoo.com

چکیده

زمینه و هدف: ترس از جرم یکی از مهم‌ترین اشکال احساس ناامنی است که اثرات منفی بر کیفیت زندگی شهروندان دارد. براساس ادبیات مطالعاتی موجود، به‌طور کلی زنان بیش از مردان با مسئله ترس از جرم مواجه‌اند. این مسئله در حوزه مطالعات شهری، زیست‌پذیری و سرزندگی اجتماعی فضاهای شهر را دچار اختلال می‌کند. پژوهش حاضر به تحلیل فضایی ترس از جرم در محدوده شهری منطقه ۱۲ شهرداری تهران می‌پردازد. **روش:** پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و براساس نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی است. ابزار پژوهش، پرسشنامه استاندارد «تاندوگانا و ایلهان» درباره ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری است. جامعه آماری، زنان ساکن در منطقه ۱۲ شهرداری تهران است. براساس جدول مورگان، حجم نمونه برابر با ۳۸۴ نفر محاسبه شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی از جمله تی‌تک‌نمونه‌ای و تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون تعقیبی شفه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که متغیرهای سن، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، وضعیت شغلی و سطح درآمد خانوار به درجه‌های مختلف، سبب ایجاد تفاوت معنادار در ترس زنان از جرم در برخی از فضاهای شهری در موقعیت‌های زمانی و مکانی مختلف می‌شود. در میان عوامل تأثیرگذار بر ترس از جرم، تجربه‌های تعرض کلامی، تعرض دیداری و مورد تعقیب قرار گرفتن، از بیش‌ترین فراوانی برخوردارند. به لحاظ زمانی، شدت ترس از جرم در شب نسبت به روز بیشتر است. به لحاظ مکانی نیز شدت ترس از جرم در پارک‌ها و فضاهای سبز بیشتر از سایر فضاهای عمومی شهری است.

نتیجه‌گیری: هرچه احساس ناامنی و ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری افزایش می‌یابد، آزادی فردی بانوان بیشتر مختل شده و مانع استفاده آزادانه آن‌ها از فضاهای مختلف شهری می‌شود؛ از جمله این که در ساعات شب تمایل آن‌ها به حضور در فضای شهر کاهش می‌یابد. از فضاهای خلوت شهری کمتر استفاده می‌کنند، به ندرت تنهایی به پارک و مکان‌های تفریحی می‌روند و از رانندگی در مسیرهای خلوت پرهیز کنند. نتایج پژوهش، ضرورت ارتقای شاخص‌های امنیت فضاهای عمومی شهری در منطقه ۱۲ شهرداری تهران را آشکار می‌سازد. **کلید واژه‌ها:** ترس از جرم، امنیت زنان، فضای عمومی شهری، منطقه ۱۲ شهرداری تهران.

◀ **استناد (به شیوه APA ویرایش ۶):** بیات، ناصر؛ پورغلامی، محمدرضا؛ اصانلو، علی؛ طالبیان کیاکلاهی، فاطمه (بهار و تابستان ۱۳۹۷). ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری؛ مورد مطالعه: جامعه زنان منطقه ۱۲ شهرداری تهران. *دوفصلنامه پژوهش‌های انتظامی-اجتماعی زنان و خانواده*، ۶ (۱)، ۱۱۰-۱۳۰.

مقدمه

احساس امنیت و ایمنی در فضای و محیط پیرامون زندگی یکی از کلیدی‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر کیفیت زندگی شهروندان است. جرم و جنایت علیه جان و مال و آبروی افراد از برجسته‌ترین مسائل محل امنیت و احساس امنیت در جامعه شناخته می‌شود که برآیند آن، با احساس ترس از جرم همراه است. جامعه زنان همواره به دلیل ویژگی‌های جنسیتی و ساختارهای حاکم بر نهادهای اجتماعی به لحاظ عملی، ادراکی و رفتاری، با سطوح بالاتری از احساس ناامنی ناشی از ترس از جرم مواجه‌اند. براساس بررسی‌های به عمل آمده در مطالعات ترس از جرم توسط تاندوگان و ایلهان^۱ (۲۰۱۶)، در اغلب موارد ترس زنان از جرم در قلمروهای مکانی - فضایی ترس از جرم دو تا سه برابر مردان است (تاندوگان و ایلهان^۲، ۲۰۱۶، ص ۲۱۲).

بررسی‌های ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که در ایران، تاکنون مطالعات ترس از جرم بیشتر ابعاد ذهنی این موضوع و مسئله و میزان و عوامل مؤثر بر آن را مورد توجه قرار داده‌اند. بنابراین، ابعاد تجربی و رفتاری - واکنشی جامعه زنان در زمینه ترس از جرم، کمتر مورد توجه قرار گرفته است. از این‌رو، نوعی شکاف یا خلأ مطالعاتی در این باره وجود دارد که پژوهش حاضر در صدد پرداختن به آن است و جنبه نوآوری رویکرد مطالعاتی پژوهش بر این چارچوب استوار است. انتظار می‌رود شناخت ابعاد تجربی ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری به شناختی واقع‌گرایانه از وضعیت مسئله تحقیق کمک کند. همچنین، شناخت واکنش‌های رفتاری جامعه زنان در مواجهه با موقعیت‌های مجرمانه می‌تواند در آموزش و ترویج انواع رفتارهای پیشگیرانه در برابر جرم مؤثر واقع شود.

این پژوهش شناخت و تحلیل ترس جامعه زنان از جرم در فضاهای عمومی شهری منطقه ۱۲ شهرداری تهران را در کانون هدف اصلی قرار می‌دهند. این منطقه، یکی از قدیمی‌ترین محدوده‌های جغرافیای شهری کلان‌شهر تهران شناخته می‌شود. وجود بازار اصلی و تراکم و شلوغی ناشی از ویژگی مرکزیت این منطقه در قلب شهر تهران از یک‌سو و از سوی دیگر، وجود بافت‌های فرسوده و قدیمی با سطح جرم خیزی بالا، شرایط خاصی را بر امنیت و احساس امنیت جامعه زنان در این محدوده پدید آورده است که از ابعاد مختلف، قابل مطالعه و بررسی است. این پژوهش، ابعاد تجربی - ادراکی و واکنشی ترس زنان از جرم را در فضاهای عمومی شهری منطقه ۱۲ مطالعه می‌کند. در این راستا، نخست این پرسش مطرح می‌شود که زنان به عنوان قربانی رفتارهای مجرمانه، تاکنون چه تجربه‌هایی در این زمینه داشته‌اند؟ این تجربه‌ها چه اثراتی بر احساس ترس آن‌ها از جرم در فضاهای عمومی شهری داشته است؟ سرانجام واکنش‌های رفتاری آن‌ها در برابر احساس ترس از جرم چگونه است؟ (شکل ۲).

1. Tandogan & Ilhan

2. Tandogan & Ilhan

از اواخر دهه ۱۹۶۰، ترس از جرم تبدیل به یک مشکل بزرگ اجتماعی شده است که خواستار درک علمی و واکنش اجتماعی است. بنابراین، ترس از جرم و جنایت در سال‌های اخیر به دلیل تمرکز تحقیق در انگلستان میزان قابل توجهی از علاقه‌های تحقیقاتی را در سال‌های اخیر به خود جذب کرده است. تحقیقات اجتماعی ترس از جرم در اروپا، آمریکای شمالی و دیگر نقاط جهان، به‌طور گسترده‌ای انجام شده است. مطالعات نظری مانند بررسی اجتماعی اروپایی، بررسی جنایی بریتانیا و بررسی قربانیان جرائم بین‌المللی، همه این ادعا را مطرح می‌کنند که در سراسر اروپا، ترس از جرم موضوعی مشترک است و مسئله‌ای است که ذاتاً جدا از جرم و جنایت است. در کاهش ترس از جرم، عناصر فیزیکی مانند عناصر حصار (حصار یک منطقه مسکونی) به یک عامل عمده تبدیل می‌شوند؛ بنابراین، جامعه محصور مسکونی^۱ توجه توسعه‌دهندگان را جلب کرده و تقاضای مردم را به دلیل اعتقاد به این که عنصر حصار قادر به کاهش اعمال مجرمانه در مناطق مسکونی است، باعث کاهش ترس از جرم می‌شود (عبدالله، صالح و سکیب^۲، ۲۰۱۲، صص ۶۳-۶۴).

ساکو^۳ ترس از جرم را به عنوان یک شکل از اختلال روانی، کاهش کیفیت زندگی، محدود کردن دسترسی به فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی و اختلال در تعامل اجتماعی درون جامعه تعریف می‌کند. علاوه بر این، ترس از جرم نیز بر قابلیت زندگی و زندگی شهری تأثیر می‌گذارد و منجر به تأثیر منفی بر زندگی روزمره ساکنان شهر می‌شود. ترس از جرم، به‌طور گسترده‌ای به عنوان یک پدیده پذیرفته می‌شود و منجر به نتایج منفی مستقیم و غیرمستقیم می‌شود. متروهای تیره، کوچه‌های طولانی، مناطق کوچه و خیابان، خیابان‌های کم‌نور، پارک‌های خالی و جنگل‌های متراکم، همراه با خیابان‌های خاموش و خیابان‌های مترو و پارک به عنوان فضاهای شهری تعریف شده‌اند که در آن ترس از جرم بسیار درک شده است. از سوی دیگر، بین ترس از جرم و قربانی شدن، همبستگی منفی وجود دارد. مطالعات متعدد نشان می‌دهد که زنان قربانی کمتری نسبت به مردان و افراد سالخورده، قربانی کمتری نسبت به جوانان هستند. با این حال، زنان و افراد مسن نسبت به جوانان و مردان ترس بیشتری دارند (تاندوگان و ایلهان^۴، ۲۰۱۶، صص ۲۱۲).

ترس از جرم می‌تواند فعالیت‌هایی را در مکان‌ها یا مناطق خاص که به صورت ناامن مشاهده می‌شوند، تغییر و محدود کند. رفتار اجتناب شامل حداقل تماس مردم با مخاطب خود با انواع خاصی از فعالیت‌های معمول یا مکان‌ها است. اما رفتارهای محافظتی که تصور می‌شوند، شامل فعالیت‌هایی مانند جلوگیری از جرم (ساختن حصارها) و فعالیت‌های گسترده‌تر از حفاظت از خود و بهبود ایمنی (سفر در گروه) است. تنظیمات رفتاری و شیوه زندگی شامل خروج از فعالیت‌ها می‌شود که خطرناک در نظر گرفته می‌شود؛ مانند حمل و نقل عمومی در شب.

1. the Gated Community
2. Abdullah, Salleh & Sakip
3. Sacco
4. Tandogan & Ilhan

فعالیت‌های جمعی که شامل مشارکت در گروه‌ها مانند برنامه‌های تماشای محله یا فعالیت‌های هدایت‌کننده رفاه سالمندان است. تحقیقاتی در زمان‌های طولانی، ارتباط بین سطوح بالای ترس از جرم و ضعیف را پیشنهاد کرده‌اند که شامل محیط‌های روشن؛ در حالی که فضاهای عمومی به خوبی روشن می‌شود و به افزایش دید و نظارت منجر می‌شود. به احتمال زیاد، روشنایی بهتر برای نظارت نیز با کاهش جرم ارتباط دارد. برخی از اقدامات امنیتی فیزیکی مانند سیستم‌های ورودی امن شامل قفل‌ها و ایجاد فوس، می‌تواند ترس از جرم را کاهش دهد؛ در حالی که پشت دری‌ها و گیت‌های امنیتی، ترس از جرم را افزایش می‌دهند. به عنوان مثال، وجود مخفیگاه‌ها و مناظر مسدود شده ممکن است باعث ایجاد ترس شود. از یک‌سو، حضور مردم می‌تواند احساسات ایمنی را به عنوان یک عامل نظارتی ارتقا دهد. از سوی دیگر، احساسات بی‌ثبات و فروپاشی اجتماعی باعث ترس از جرم می‌شود، به نحوی که مشارکت اجتماعی را می‌تواند محدود کند. مطالعات متعددی نشان می‌دهد که ارتباط مثبت قوی بین آن‌ها وجود دارد. محله‌های محروم‌تر (مناطق مستعد جرم خیز) و ترس از جرم، فرصت را برای تعامل اجتماعی در مکان‌های عمومی می‌تواند محدود کند. اگر افراد احساس ناامنی کنند و خود را به محیط‌های داخلی محدود کنند، ممکن است ترس داشته باشند و این باعث تشدید ترس از جرم شود و ممکن است از محیطشان خارج نشوند (سکاتو و بام زار^۱، ۲۰۱۶، ص ۴). سن می‌تواند به عنوان یک شاخص مهم از خطر واقعی و درک فردی در نظر گرفته شود. افراد جوان‌سال به خطر بزرگ جرم در مقابل شخص و سطح بالایی از نگرانی اذعان دارند. افراد جوان‌سال نیز تمایل به انتخاب کمتری دارند؛ به دلیل وضعیت اجتماعی و اقتصادی پایین آن‌ها، به فضاهای عمومی روی می‌آورند تا به امکانات آموزشی دست یابند. مطالعات پیشین ترس از جرم نشان می‌دهد که زنان خود را در معرض خطر بیشتری از جرم در مقابل فرد می‌بینند؛ با این پیش‌زمینه که تصور می‌کنند که آن‌ها در معرض بیش‌ترین خطر از تجاوز جنسی هستند. بیش‌ترین مشاهدات دریافت شده، خطر تجاوز جنسی است که ممکن هست به وسیله شناخت اجتماعی و تقویت و تضعیف که اغلب جزئی از ماهیت خطر روانشناسی است، با ترکیبی از خطر تماس همراه است (کریستوفر و اسمیت^۲، ۲۰۰۹، ص ۷۴). شاکری (۱۳۸۹) در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «بررسی و تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم و رفتارهای غیرمردنی در فضاهای عمومی (مطالعه‌ای در میان زنان ساکن تهران)»، ترس زنان از جرم را از دیدگاه جامعه‌شناختی مورد بررسی قرار داده است. نتایج مصاحبه‌های عمیق این تحقیق نشان می‌دهند که عوامل محیطی و فضایی (تاریک و خلوت بودن مکان‌ها، ترس از آسیب فیزیکی و تجاوز جنسی، عدم مراقبت، ضعف کنترل نهادهای امنیتی بر فضای عمومی، تجربه پیشین بزه‌دیدگی، تسلط مردان بر فضا، جامعه‌پذیری جنسیتی زنان و طردهای فضایی و اجتماعی زنان در شهرها، از مهم‌ترین علل ترس زنان از جرم و رفتارهای

1. Ceccato & Bamzar

2. Christopher & Smith

غیرمدنی در فضای عمومی جامعه بوده‌اند. عبدالهی و یوسفی مراغه (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان «ترس از جرم و واکنش در برابر آن»، ضمن بررسی عوامل ایجاد کننده ترس، واکنش‌های ایجاد شده در برابر ترس از جرم را نیز تشریح می‌کنند. آن‌ها دریافتند با توجه به این که اثرات و ترس و عدم احساس امنیت ناشی از آن تا مدت‌ها در ضمیر ناخودآگاه اعضای آن جامعه باقی می‌ماند، دولت‌ها و پلیس علاوه بر اتخاذ سیاست‌های پیشگیری از جرم، درصدد هستند که ترس از جرم را به حداقل برسانند. بدین جهت، برای برقراری چنین امنیتی به روش‌های گوناگون توسل می‌جویند؛ مثلاً دولت‌ها به سمت تشدید کرفر گرایش پیدا می‌کنند یا پلیس همکاری خود را با اعضای جامعه گسترش می‌دهد. صدیق سروستانی و نصر اصفهانی (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان «مطالعه عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری؛ مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ تهران»، به بررسی سطح ترس از جرم شهروندان در یکی از محله‌های تهران با تدوین مدل علی پرداخته‌اند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد بی‌نظمی در محله، مهم‌ترین تبیین‌کننده ترس از جرم در محلات شهری است. تجربه بزه‌دیدگی و رضایت از محله نیز تأثیر چشمگیری بر سطح ترس از جرم شهروندان دارند. نتایج این تحقیق، ارتباط میان تعلق به شبکه‌های حمایت اجتماعی و اتخاذ تدابیر حفاظتی را با سطح ترس از جرم شهروندان تأیید نمی‌کند. پاک‌نهاد (۱۳۹۲) در مقاله‌ای با عنوان «احساس ناامنی و ترس از جرم»، به بررسی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری و تشدید این پدیده پرداخته است. وی ترس از جرم در حد متعادل و متناسب با احتمال بزه‌دیدگی را کاملاً طبیعی می‌داند و معتقد است اگر موجب شود شهروندان اقدامات مناسبی را برای اجتناب از جرائم انجام دهند، کارکرد حمایتی مهمی خواهد داشت. او اعتقاد دارد اگر این احساس، بُعد افراطی به خود بگیرد، آثار فردی و اجتماعی گسترده‌ای چون انفعال و انزوای اجتماعی شهروندان، کاهش اعتماد عمومی و افزایش هزینه‌های اقتصادی را در پی خواهد داشت. سیدزاده ثانی و کرمانی (۱۳۹۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «ترس از جرم در مشهد؛ میزان و عوامل»، به بررسی میزان و عوامل ترس از جرم در دو منطقه شهر مشهد پرداخته است. نتایج به دست آمده از این تحقیق حاکی از این است که ترس از جرم در میان ساکنان منطقه ۴ بیشتر از ساکنان منطقه ۹ است. عوامل مؤثر بر ترس از جرم در این دو منطقه عبارت بودند از: بی‌سازمانی اجتماعی، عدم رضایت از پلیس و تنوع خرده‌فرهنگی. از سوی دیگر، رابطه میان نقش رسانه‌ها و پیوند اجتماعی افراد دو منطقه معکوس بود؛ بدین معنی که پیوند اجتماعی بین ساکنان منطقه ۴ قوی‌تر بود و میزان پیگیری اخبار حوادث میان ساکنان منطقه ۴ کمتر از افراد منطقه ۹ بود. پورمحمدی و قربانیان (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «ترس از جرم در فضاهای شهری؛ شناسایی مؤلفه‌های مکانی اثرگذار بر کنترل ترس و افزایش امنیت اجتماعی بر پایه چارچوب‌های نظری»، به توصیف چارچوب‌های نظری ترس در فضاهای شهری، مؤلفه‌های محیطی زمینه‌ساز ترس در آن‌ها را استخراج و شاخص‌ها و سنجه‌های اثرگذار بر هر کدام را معرفی می‌نماید. براساس یافته‌های این پژوهش، تنوع خرده‌فرهنگی بدون حد و مرز می‌تواند اشتراکات و پیوند اجتماعی را خدشه‌دار سازد. نگرانی اجتماعی مبتنی

بر زوال روابط اجتماعی و افول شبکه‌های پیوند محلی در رده‌های پایین‌تر اهمیت قرار دارد. مدل بی‌نظمی، چندان در فضاهای مورد بررسی اثرگذار نبوده، در حالی که فرضیه‌های آسیب‌پذیری به عنوان یکی از عمده‌ترین و اصلی‌ترین نظریه‌های حاکم در فضاهای شهری ایران نمایان شده است. کاویانی و قهرمانی (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «عوامل مؤثر بر ترس از جرم در مناطق حاشیه‌ای جنوب شهر تبریز»، به این نتیجه رسیدند که میانگین احساس ترس از جرم در بین ساکنان مناطق حاشیه‌ای جنوب شهر تبریز از مقدار متوسط بالاتر و این میزان در بین زنان بیشتر از مردان است. همچنین، نتایج به دست آمده از انجام تحلیل رگرسیون چندگانه روی داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب تبیین برابر با $0/405$ است؛ بدین معنی که ۴۰ درصد کل تغییرات مربوط به ترس از جرم ناشی از تغییرات دو متغیر مستقلی است که در الگوی نهایی باقی مانده‌اند.

عبدالملکی، ملکی، زاهدی مازندرانی و علی‌اکبری (۱۳۹۵) در مقاله‌ای تحت عنوان «مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم در شهر تهران»، به بررسی ترس از جرم و اثر مصرف رسانه‌ای آن می‌پردازد. نتایج این تحقیق حاکی از آن است، در حالی که مصرف رسانه‌ای به‌طور کلی با ترس از جرم رابطه نداشته؛ مصرف رسانه‌های جدید (اینترنت، ماهواره و شبکه‌های مجازی) با ترس از جرم مرتبط بوده است. همچنین، پیگیری اخبار جرم از رسانه‌ها به‌طور معناداری با ترس از جرم ارتباط داشته است، هرچند این روابط به صورت غیرخطی و ضعیف است.

رشادی، زارع، دانش و قادری (زمستان ۱۳۹۵) در مقاله‌ای تحت عنوان «تبیین جامعه‌شناختی میزان ترس از جرم در شهرستان‌های استان همدان در دو سطح خرد و منطقه‌ای»، به تبیین جامعه‌شناختی متغیر ترس از جرم در استان همدان پرداخته‌اند. مطابق نتایج، بین سطح توسعه‌یافتگی شهرستان‌های استان همدان و میزان ترس از جرم در این شهرستان‌ها رابطه معنادار وجود دارد. در سطح خرد نیز بین ترس از جرم و متغیرهای کنترل اجتماعی، بی‌سازمانی اجتماعی و سرمایه اجتماعی، ارتباط معنادار مشاهده می‌شود. باقری و شاهرودی (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «تأثیر طراحی محیطی بر احساس امنیت زنان؛ مطالعه موردی نشیمن خانه‌های دانشجویی دانشگاه مازندران»، نشان دادند طراحی مناسب فضای داخلی نشیمن دانشجویی موجب افزایش احساس امنیت در دانشجویان زن می‌شود. الگوهای فیزیکی نظیر مصالح طبیعی، بازشوهای کم و کوچک و کوچکی نشیمن به دلیل داشتن ارتباط مثبت و معنادار با احساس امنیت، برای افزایش احساس امنیت زنان در خانه‌های دانشجویی پیشنهاد می‌شود. احمدی، صرافی، توکلی نیا و محمدیان مصمم (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان «زنان و فضا‌مندی ترس در محیط‌های حمل‌ونقل همگانی (مورد پژوهی؛ خط چهار بی آر تی تهران)»، به این نتیجه رسیدند که فضا‌مندی ترس زنان در محیط‌های حمل‌ونقل منطقه ۶ شهرداری تهران، از جلوه فضایی نابرابری‌های جنسیتی و برآیند ویژگی‌های خاص محیط ساخته شده است. شناخت و رسیدگی به نابرابری‌های جنسیتی، ارزیابی نظام‌مند ریسک امنیت ایستگاه‌های بی‌آرتی و محدوده بلافاصل آن، کنترل

اجتماعی غیررسمی فضاها، تدوین و اجرای استانداردهای مراقبت و نگهداری مستمر و استفاده از ویژگی‌های خاص طراحی به عنوان پیشنهاد‌های این پژوهش مطرح شده است.

کارکوس، مک گرل و بازی بویک^۱ (۲۰۱۰) در تحقیقی با عنوان «ترس از جرم در میان شهروندان ترکیه»، نشان دادند که جنسیت و محل سکونت در منطقه ترکیه متفاوت عمل می‌کند. همراه با افزایش سن میزان ترس از جرم زنان کاهش یافته است؛ و کسانی که تجربه قبلی قربانی شدن را دارند به میزان بیشتری احساس ترس از جرم را دارند. افزایش تحصیلات باعث ترس از شهروندان شهری شد، اما نه برای ساکنان روستایی. در حالی که سن، تأثیر قابل توجهی در ترس بر ساکنان روستایی نداشت. فرضیه آسیب‌پذیری، سطح ترس را در مقایسه با سن ساکنان شهر کاهش می‌دهد. عبدالله، صالح و ساکیپ^۲ (۲۰۱۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «ترس از جرم در ورودی مناطق مسکونی و غیرمسکونی»، دریافتند سطح ترس از جرم در افرادی که در درون مناطق مسکونی زندگی می‌کنند، بیشتر از سطح نواحی خارج از ورودی مناطق مسکونی است.

لورنس، کلایتون، نیتری، ویدهید، پتیکریو، توماسون، کومینس، سودن و رنتون^۳ (۲۰۱۲) در پژوهشی تحت عنوان «جنایت، ترس از جرم، محیط‌زیست و سلامت روان و رفاه؛ نقشه‌برداری از نظریه‌ها و مسیرهای علمی»، دریافتند که جرایم و ترس از جرم می‌توانند تأثیرهای قابل توجهی بر سلامت جامعه داشته باشند. به عنوان مثال، محیط‌زیست یا محیط اجتماعی ممکن است از طریق اثرگذاری بر رفتارها میزان جرایم و ترس از جرم را افزایش می‌دهد. آلکیمیم، کلارک و اولویرا^۴ (۲۰۱۳) در تحقیقی با عنوان «ترس، جرم و فضا؛ مورد مطالعه ویکوزا^۵ در کشور برزیل»، با استفاده از گزارش‌های پلیسی و انجام مصاحبه‌ها در شهر ویکوزا دریافتند، کنش جرم در یک مجموعه جغرافیایی به ویژه در مرکز شهر تمرکز دارد؛ منطقه‌ای که تمرکز ثروت شهری وجود دارد و قربانیان بالقوه بیشتری هستند. جرائم علیه اموال در مرکز شهر متمرکز شده است، در حالی که جرائم علیه اشخاص بیشتر در مناطق پیرامونی آن قرار داشتند. احساس گسترده ناامنی در محله‌های شهری، منعکس کننده ترس از تبدیل شدن به قربانی خشونت و جرم در سراسر شهر رایج بود. نتایج تأیید می‌کنند که ترس از جرم به‌طور مستقیم با افزایش تعداد گزارش‌های جنایی ارتباط ندارد. مناطقی با میزان بالای جرائم، مکان‌هایی با سطح ترس بالاتر نیستند.

ماروتاویرن و واندن بوش^۶ (۲۰۱۴) در مقاله‌ای با عنوان «اکتشاف اجتماعی و اکولوژیکی ترس از جرم

1. Karakus, McGarrell & Oguzhan Basibuyuk

2. Abdullah, Mohd Salleh & Sakip

3. Lorenc, Clayton, Neary, Whitehead, Petticrew, Thomson, Cummins, Sowden, & Renton.

4. Alkimim, Clarke & Oliveira

5. Viçosa

6. Maruthaveeran, van den Bosch

در فضاهای سبز شهری؛ بررسی سیستماتیک»، دریافتند که عوامل فردی (مانند جنسیت و تجربه گذشته) از لحاظ اجتماعی و فیزیکی، تأثیر بیشتری در ترس از جرم داشتند. ایزدی فر، یزدانی فر، حسینی و مالکی (۲۰۱۴) در مقاله‌ای با عنوان «رابطه حمایت از فعالیت‌های اجتماعی و ترس از جرم در مجتمع مسکونی ایران»، به این نتیجه رسیدند چنانچه فضاهای خالی و فضای مورد استفاده به صورت ترکیبی با هم مورد استفاده قرار گیرد، بیش‌ترین تأثیر را بر موقعیت محل اقامت ساکنان دارد. فاستر، کنیومان، هوپر، کریستیان و گیلز-کورتی^۱ (۲۰۱۴) در تحقیقی تحت عنوان «آیا تغییرات در ترس از جرم ساکنان در رابطه با پیاده‌روی تأثیر می‌گذارد؟»، به این نتیجه رسیدند که تغییر در ترس از جرم ساکنان در رفتارهای پیاده‌روی تأثیر می‌گذارد و مداخله‌هایی که ترس از جرم را افزایش می‌دهند، احتمالاً افزایش راه رفتن و منافع بهداشتی عمومی را به وجود می‌آورد. تاندوگان و سیمسک ایلهان^۲ (۲۰۱۶) در مقاله‌ای با عنوان «ترس از جرم در فضاهای عمومی؛ از دیدگاه زنان ساکن در شهرها»، دریافتند که زنان باید ترجیح دهند که در محل‌های بسته و محافظت شده قرار گیرند و از خیابان‌ها، پارک‌ها، میدان‌ها، وسائل نقلیه عمومی حمل و نقل و مناطق عمومی شهری به خصوص در شب دوری کنند. آن‌ها هنگام رفتن در خیابان‌ها و حتی خانه‌هایشان احساس ناامنی می‌کنند و آزادی حرکت کودکان خود را در شهر نیز محدود می‌کنند. با این وضعیت، از مشکلات ناشی زنان در فضاهای عمومی شهر جلوگیری می‌شود.

ساکپ، باهالودین و حسن^۳ (۲۰۱۶) در تحقیقی تحت عنوان «تأثیر نقاشی دیواری بر روی مجرم و ترس از جرم»، با هدف شناسایی ایمنی در میان کسانی که از کوچه استفاده می‌کنند بررسی شد. محققان دریافتند که پاسخ‌دهندگان به دلیل محیط نامناسب (تعمیرات کثیف و نامناسب دیوارها)، احساس تهدید جرم می‌کنند. آن‌ها دریافتند که مفهوم طراحی باید تعاملی باشد و بر حوزه اطراف آن تأثیر بگذارد تا احساس امنیت را تحریک کند. ورما، مانوج، رودجا و ورما^۴ (۲۰۱۷) در تحقیقی تحت عنوان «تجزیه و تحلیل نابرابری خدمات اتوبوس‌های عمومی در ایالت بنگلور در رابطه با ایمنی زنان»، دریافتند زنانی که احساس امنیت بالایی در ایستگاه اتوبوس دارند، صمیمیت بیشتری با مسافران و کارکنان اتوبوس برقرار می‌کنند و در سفر با اتوبوس‌های عمومی احساس امنیت و آسایش بیشتری می‌کنند. زنان سالمند و شاغل نیز در مقایسه با سایر زنان در استفاده از اتوبوس احساس آسایش و امنیت بیشتری دارند. همچنین کیفیت و کمیت زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی بر احساس امنیت زنان تأثیر می‌گذارد. همچنین اطلاع‌رسانی درست به زنان و آگاه ساختن آن‌ها از خدمات

1. Foster, Knuiman, Hooper, Christian & Giles-Corti

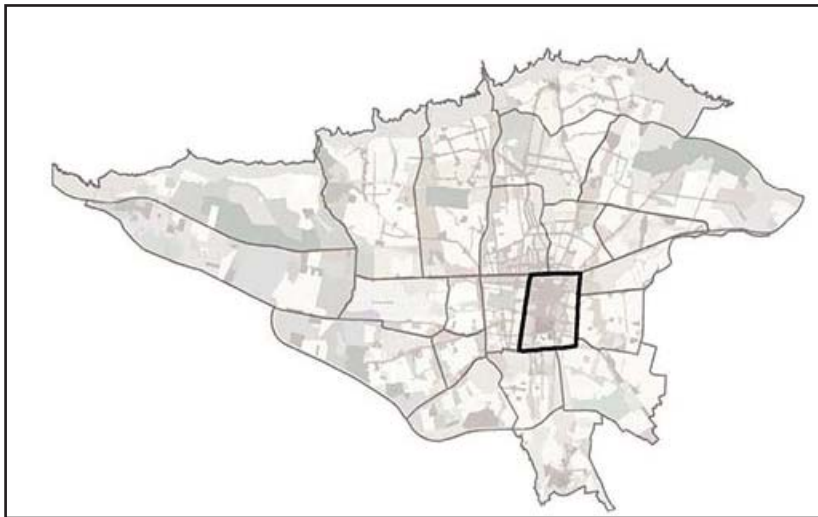
2. Tandogan & Simsek Ilhan

3. Sakip, Bahaluddin, Hassan

4. Verma, Manoj, Rodeja & Verma

حمل و نقل عمومی بر افزایش احساس امنیت تاثیر مثبت دارد. پيسیتلی و پیرلا^۱ (۲۰۱۷) در پژوهشی به بررسی ترس از جرم و مشارکت در زندگی اجتماعی پرداخته‌اند. نتیجه پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که ترس از جرم، رابطه مستقیمی با کاهش میزان مشارکت اجتماعی افراد در فعالیتهای اجتماعی دارد. کیم و کانگ^۲ (۲۰۱۸) با استفاده از روش تجربی و آزمایشگاهی و کاربرد آزمایش‌های پاسخ گالوانیکی پوست^۳، الکتروانسفالوگرام^۴ و الکتروکاردیوگرافی^۵، ترس از جرم در موقعیتهای زمانی و مکانی مختلف را مورد سنجش قرار داده‌اند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که ویژگی‌های فردی افراد مانند سن، جنسیت، طبقه اجتماعی و اقتصادی، سطح سبک زندگی و تجربه‌های شخصی، با ترس آن‌ها از قربانی جرم شدن در موقعیتهای مختلف زمانی و مکانی گوناگون ارتباط دارد. پریچاتاموانگ و راجیپراک^۶ (۲۰۱۸) در پژوهشی پیمایشی از طریق جمع‌آوری ۹۶۰ پرسش‌نامه، به بررسی ترس از جرم در میان ساکنان شهر بانکوک پرداخته‌اند. به‌طور کلی، نتیجه پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که زنان در مقایسه با مردان، به میزان بیشتری ترس از جرم و قربانی شدن دارند و همچنین متغیرهای ناهنجاری اجتماعی درک شده و تجربه قربانی شدن نیز نقش تأثیرگذاری در این زمینه دارند.

معرفی محدوده مورد مطالعه

شکل ۱. نقشه محدوده مورد مطالعه (منطقه ۱۲ شهرداری تهران)

1. Piscitelli & Perrella
2. Kim & Kang
3. Galvanic Skin Response (GSR)
4. Electro Encephalo Graphic (EEG)
5. Electro Cardio Graphic (ECG)
6. Prechathamwong & Rujiprak

شکل ۲. نقشه پراکنندگی فضایی جرم در مکان‌های عمومی منطقه ۱۲ شهرداری تهران (پرهیز، ظرابی، محمدی و مشکینی، ۱۳۹۵، ص ۶۲)

ناحیه ۱: دارای فضاهای تاریخی، اداری، حکومتی و فرهنگی تهران است. این ناحیه با وسعت ۳۶۱ هکتار، بزرگ‌ترین ناحیه از نظر وسعت و با توجه به وجود ادارات دولتی و نیز وجود چهار سفارتخانه و کنسولگری، حساس‌ترین ناحیه در منطقه ۱۲ محسوب می‌شود. همچنین، با وجود بیش از ۴۵۰۰۰ واحد کسبی در سطح محدوده این ناحیه، یکی از تجاری‌ترین نواحی منطقه ۱۲ است.

ناحیه ۲: این ناحیه دارای بافت تاریخی، فرهنگی و مذهبی است و روزانه حجم بالایی از جمعیت شهری به این محدوده وارد می‌شوند.

ناحیه ۳: این ناحیه، هسته اولیه شهر تهران است و بازار تهران به عنوان قوی‌ترین قلمرو اقتصادی و کسب و کار کشور و دارای بافت تاریخی، فضای سیاسی، اجتماعی و مذهبی با جمعیت شناور بیش از یک و نیم میلیون نفری، در جغرافیای این ناحیه واقع شده است.

ناحیه ۴: دارای بافت فرسوده است؛ به صورتی که ۷۵ درصد از ابنیه‌های آن، از قدمت بالای ۷۰ سال برخوردار بوده است.

ناحیه ۵: این ناحیه دارای کاربری مسکونی، تجاری و مذهبی است که به صورت محلی و منطقه‌ای است. هیئت‌های مذهبی ویژه، برگزاری مراسم در اعیاد و جشن‌های مذهبی و فضای اجتماعی و مذهبی تأثیرگذاری

بسیاری در حوزه شهری داشته و جملگی عملکرد فرا منطقه‌ای دارند که نقشی خاص را به این ناحیه بخشیده‌اند. ناحیه ۶: دارای عملکرد آموزشی، سیاسی و اجتماعی در سطح شهر تهران است که مدارس مهم آموزش و پرورش و سفارتخانه‌های خارجی به این ناحیه نقش ویژه داده است (مهديزاد و نعیمی، ۱۳۹۵، صص ۵۲۱-۵۲۴).

روش

پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و براساس نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری شامل زنان ساکن در منطقه ۱۲ شهرداری تهران است. ابزار پژوهش، پرسش‌نامه استاندارد «تاندوگانا و ایلهان»^۱ در مورد ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری است. براساس جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه برابر با ۳۸۴ نفر محاسبه شد. پایایی ابزار سنجش با استفاده از آلفای کرونباخ، از طریق پیش‌آزمون برابر با ۰/۹۲ محاسبه شد که در سطح بالایی، بیانگر عدد قابل قبولی است. داده‌های موردنیاز پژوهش از طریق پرسش‌نامه یاد شده در بازه زمانی شهریورماه تا بهمن‌ماه ۱۳۹۶ طی چندین نوبت مراجعه به محدوده مورد مطالعه گردآوری شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی، استنباطی از جمله تی تک نمونه‌ای و تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون تعقیبی شفه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

از نظر سنی، جوان‌ترین سن پاسخگویان ۱۶ سال و مسن‌ترین آن‌ها ۷۰ سال است. بیش‌ترین طیف سنی پاسخگویان، بین سنین ۲۷-۳۶ ساله (۴۱ درصد) و کم‌ترین طیف سنی، بیشتر از ۵۷ سال (۶/۵ درصد) است. به لحاظ وضعیت تأهل، ۵۱/۸ درصد متأهل و ۴۸/۲ درصد مجرد هستند. به لحاظ وضعیت تحصیلات، ۶/۵ درصد زیردیپلم، ۲۵/۳ درصد دیپلم، ۴۹/۵ درصد کارشناسی، ۱۳/۵ درصد کارشناسی ارشد و ۵/۲ درصد دارای مدرک دکتری هستند. به لحاظ وضعیت اشتغال، ۵۰/۸ درصد شاغل، ۱۶/۹ درصد خانه‌دار و ۳۲/۳ درصد بیکار به شمار می‌آیند

در نخستین گام، تجربه‌های عملی افراد نمونه از مورد تعرض قرار گرفتن توسط انواع مختلف رفتار مجرمانه، مورد پرسشگری قرار گرفت. براساس یافته‌های این بخش از پژوهش، در مجموع، ۲۲۱ نفر (۵۷/۶ درصد) در فضاهای عمومی شهری مورد تعرض اشکال مختلف رفتار مجرمانه قرار گرفته‌اند و ۱۶۳ نفر (۴۲/۴ درصد) چنین تجربه‌هایی را نداشته‌اند (جدول ۱).

جدول ۱. تجربه کلی قرار گرفتن در معرض رفتارهای مجرمانه

خیر		بله	
درصد	فراوانی (نفر)	درصد	فراوانی (نفر)
۴۲/۴	۱۶۳	۵۷/۶	۲۲۱

در ادامه، این پرسش مطرح شد که تاکنون در معرض کدام یک از جرائم قرار گرفته‌اید؟ همان طور که در جدول شماره ۲ آمده است، یافته‌های پژوهش نشان داد که بیش‌ترین رفتارهای مجرمانه علیه زنان در محدوده مورد مطالعه عبارت‌اند از: آزار یا تعرض دیداری (۸۵/۵ درصد)، تعرض شفاهی (۷۷/۱ درصد)، تحت تعقیب قرار گرفتن توسط افراد مزاحم (۵۹/۴ درصد)، مورد سرقت قرار گرفتن (۲۹/۹ درصد)، آزار یا تعرض فیزیکی (۲۸/۶ درصد) و تجربه تعرض جنسی (۴/۹ درصد).

جدول ۲. تجربه عملی قرار گرفتن در معرض انواع رفتارهای مجرمانه

ردیف	بله		خیر		
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱	۲۹/۹	۱۱۵	۷۰/۱	۲۶۹	مورد سرقت قرار گرفته‌ام.
۲	۷۷/۱	۲۹۶	۲۲/۹	۸۸	مورد تعرض شفاهی (متلک‌گویی) قرار گرفته‌ام.
۳	۲۸/۶	۱۱۰	۷۱/۴	۲۷۲	مورد آزار فیزیکی قرار گرفته‌ام.
۴	۴/۹	۱۹	۹۵/۱	۳۶۵	مورد تجاوز جنسی قرار گرفته‌ام.
۵	۸۱/۵	۳۱۳	۱۸/۵	۷۱	مورد آزار دیداری (خیره شدن و ...) قرار گرفته‌ام.
۶	۵۹/۴	۲۲۸	۴۰/۶	۱۵۶	در خیابان مورد تعقیب قرار گرفته‌ام.

در مرحله بعدی، نخست به‌طور کلی احساس ترس از جرم جامعه زنان در فضاهای عمومی شهری منطقه ۱۲ شهرداری تهران مورد پرسش قرار گرفت و این پرسش مطرح شد که آیا هنگامی که به تنهایی در فضای شهر هستید، احساس ناامنی می‌کنید (فضاهای باز عمومی مانند خیابان، جاده، میدان‌ها، مراکز خرید، پارک‌ها و تفرجگاه‌ها، مراکز خرید و غیره)؟ یافته‌های به دست آمده نشان می‌دهد که به‌طور کلی تعداد ۲۰۵ نفر (۵۳/۴) پاسخ دادند که در فضاهای باز و عمومی، با احساس ناامنی و ترس از جرم مواجه‌اند و ۱۷۹ نفر (۴۶/۶) در وضع معمول، احساس امنیت کافی دارند و با احساس ترس از جرم همراه نیستند (جدول ۳).

جدول ۳. احساس کلی ترس از جرم در فضاهای باز و عمومی

خیر		بله	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
۴۶/۶	۱۷۹	۵۳/۴	۲۰۵

در ادامه، احساس میزان ترس از جرم زنان در فضاهای مختلف شهری در چارچوب ۱۲ پرسش پنج گزینه‌ای در چارچوب طیف لیکرت مورد پرسش قرار گرفت. آزمون تی تک نمونه‌ای برای تجزیه و تحلیل این بخش از داده‌ها به کار رفت. همه این پرسش‌ها در شرایط زمانی و مکانی تصور می‌شود که زنان بدون همراهی محارم یا بستگان مرد در فضاهای مختلف شهری حضور دارند. یافته‌ها نشان می‌دهد که در همه موارد، میانگین به دست آمده معنادار است. در ۷ مورد، احساس ترس از جرم بالاتر از عدد ۳ به عنوان حد میانه یا حد قابل قبول در طیف لیکرت پنج‌تایی مشاهده می‌شود؛ شامل احساس ترس در مواقع تنهایی در خانه طی ساعات شب با میانگین ۳/۰۹، تنهایی راه رفتن در خیابان‌های خلوت در روز با میانگین ۳/۰۲ و در شب با میانگین ۴/۴۰، تنهایی رفتن به محله‌های ناآشنا با میانگین ۳/۹۱، رفتن به پارک‌ها و فضاهای سبز شهری با میانگین ۳/۷۰، استفاده از پوشش نامناسب با میانگین ۳/۳۱ و هنگام استفاده از سرویس‌های بهداشتی عمومی با میانگین ۳/۱۴. در ۵ مورد دیگر، میانگین به دست آمده پایین‌تر از حد قابل قبول یعنی عدد ۳ است؛ شامل گذراندن اوقات روز به تنهایی در خانه با میانگین ۲/۰۰، در فضاهای شهری پرتراکم به لحاظ حضور جمعیت با میانگین ۲/۵۱، هنگام رانندگی در مسیرهای خلوت با میانگین ۲/۸۰، هنگام استفاده از حمل و نقل عمومی با میانگین ۱/۸۸ و هنگام انتظار در ایستگاه‌های حمل و نقل عمومی با میانگین ۲/۰۸ (جدول ۴).

جدول ۴. آزمون تی تک نمونه‌ای، احساس ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری بر اساس شرایط مکانی و مکانی مختلف

ردیف	شرایط مکانی و زمانی	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	Sig
۱	وقتی در طی روز به تنهایی در خانه هستم.	۲/۰۰	۰/۸۴	-۱۴/۸	۰/۰۰۰
۲	وقتی در طی شب به تنهایی در خانه هستم.	۳/۰۹	۱/۰۲	۱۶/۶	۰/۰۰۰
۳	وقتی در طول روز و تنها در خیابان‌های خلوت قدم می‌زنم.	۳/۰۲	۱/۱۰	۱۴/۴	۰/۰۰۰
۴	وقتی در شب، تنها در خیابانی خلوت پیاده‌روی می‌کنم.	۴/۴۰	۱/۱۲	۲۶/۳	۰/۰۰۰
۵	وقتی تنها به مکان‌های خیلی شلوغ نظیر بازار و ... می‌روم.	۲/۵۱	۱/۱۲	-۹/۸	۰/۰۰۰
۶	وقتی تنها به محله‌های ناآشنا می‌روم.	۳/۹۱	۱/۱۱	۱۷/۳	۰/۰۰۰
۷	هنگامی که در خیابان‌ها و مسیرهای خلوت رانندگی می‌کنم.	۲/۸۰	۱/۲۳	-۸/۷	۰/۰۰۰
۸	هنگامی که در پارک‌های خلوت یا فضاهای سبز هستم.	۳/۷۰	۱/۲۱	۱۹/۶	۰/۰۰۰
۹	وقتی مانتو یا انواع پوشش کوتاه یا تنگ بر تن دارم.	۳/۳۱	۱/۳۱	۱۵/۴	۰/۰۰۲
۱۰	هنگامی که از حمل‌ونقل عمومی استفاده می‌کنم.	۱/۸۸	۱/۰۳	-۲۱/۱	۰/۰۰۰
۱۱	هنگامی که منتظر استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی هستم.	۲/۰۸	۱/۰۵	-۱۲/۵	۰/۰۰۰
۱۲	هنگامی که از سرویس‌های بهداشتی عمومی استفاده می‌کنم.	۳/۱۴	۱/۰۷	۱۰/۲	۰/۰۰۰

در این بخش از پژوهش، تأثیر ترس از جرم بر رفتار فضایی جامعه زنان ساکن در منطقه ۱۲ شهرداری تهران

مورد سنجش قرار گرفت. در واقع، اینگونه واکنش‌ها یا رفتارهای محافظه‌کارانه به عنوان برآیند تجربه‌های زنان در زمینه قرار گرفتن در معرض رفتارهای مجرمانه و احساس ترس آن‌ها از انواع جرم در فضای شهری مورد پژوهش قرار می‌گیرد. یافته‌ها نشان می‌دهد که بیشتر اثرات رفتاری به ترتیب عبارت‌اند از: استفاده از پوشش و آرایش ساده‌تر هنگام حضور به تنهایی در عرصه فضای عمومی شهری با ۷۸/۴ درصد، پرهیز از قرار گرفتن در مسیرهای خلوت هنگام رانندگی در شب با ۷۲/۹ درصد، بیرون نرفتن از خانه به تنهایی و بدون همراهی یک مرد در ساعات شب با ۷۱/۱ درصد، پرهیز از رفتن به محله‌های جرم خیز و ناآشنا با ۵۹/۹ درصد، تنها نرفتن به پارک‌ها و مکان‌های تفریحی تفرجگاهی با ۵۱/۰ درصد. کم‌ترین اثرات رفتاری نیز مربوط می‌شوند به حمل سلاح سرد (چاقو، اسپری فلفل و غیره) با ۱۰/۹ درصد، استفاده نکردن از حمل‌ونقل عمومی با ۱۹/۹ درصد، استفاده نکردن از سرویس‌های بهداشتی عمومی با ۲۳/۴ درصد و تجهیز ساختمان یا خانه به سیستم امنیتی با ۳۸/۳ درصد (جدول ۵).

جدول ۵. تأثیر ترس از جرم بر انواع رفتار فضایی جامعه زنان منطقه ۱۲ شهرداری تهران

ردیف	انواع رفتار فضایی جامعه زنان نسبت به ترس از جرم	بله		خیر	
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
۱	شب‌ها به هیچ وجه به تنهایی بدون همراهی یک مرد بیرون از خانه نمی‌روم.	۷۱/۱	۲۷۳	۲۸/۹	۱۱۱
۲	در طی روز به خیابان‌ها، مکان‌ها و کوچه‌های خلوت نمی‌روم.	۴۸/۷	۱۸۷	۵۱/۳	۱۹۷
۳	به تنهایی به محله‌های ناآشنا و جرم خیز نمی‌روم.	۵۹/۹	۲۳۰	۴۰/۱	۱۵۴
۴	موقع رانندگی در روز مسیرهای خلوت را انتخاب نمی‌کنم.	۴۹	۱۸۸	۵۱/۰	۱۹۶
۵	موقع رانندگی در شب مسیرهای خلوت را انتخاب نمی‌کنم.	۷۲/۹	۲۸۰	۱/۲۷	۱۰۴
۶	تنها به پارک و مکان‌های تفریحی نمی‌روم.	۵۱	۱۹۶	۴۹	۱۸۸
۷	سلاح سرد (چاقو، اسپری فلفل و غیره) با خود حمل می‌کنم.	۱۰/۹	۴۲	۸۹/۱	۳۸۲
۸	در مواقعی که تنها بیرون می‌روم، از پوشش و آرایش ساده‌تر استفاده می‌کنم.	۷۸/۴	۳۰۱	۲۱/۶	۸۳
۹	ترس از جرم سبب شده است که ساختمان و خانه خود را به سیستم امنیتی تجهیز کنم.	۳۸/۳	۱۴۷	۶۱/۷	۲۳۷
۱۰	از حمل‌ونقل عمومی استفاده نمی‌کنم.	۱۹/۹	۷۶	۸۰/۲	۳۰۸
۱۱	از سرویس‌های بهداشتی عمومی استفاده نمی‌کنم.	۲۳/۴	۹۰	۷۶/۶	۲۹۴

در پایان، این پرسش مطرح شد که آیا آن‌ها معتقدند احساس ترس از جرم در فضاهای شهری، آزادی بانوان را مختل کرده و مانع استفاده آزادانه آن‌ها از فضاهای شهری عمومی مختلف شده است؟ یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که اکثریت بالایی از جامعه زنان در سطح منطقه برابر با ۲۹۶ نفر (۷۷/۱ درصد)، این پرسش را تأیید می‌کنند و تنها ۸۸ نفر (۲۲/۹ درصد) از آن‌ها چنین اعتقادی ندارند (جدول ۶).

جدول ۶. احساس ترس از جرم و اعتقاد به اختلال در آزادی عمل بانوان در فضاهای عمومی شهری

خیر		بله	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
۲۲/۹	۸۸	۷۷/۱	۲۹۶

سرانجام، آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون تعقیبی شفه در سطح معناداری ۰/۰۵ برای شناخت و تجزیه و تحلیل تفاوت معنادار میان ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان با احساس ترس آن‌ها از جرم در فضاهای عمومی شهری به کار رفت. شرح یافته‌های این بخش از پژوهش به این شرح است: در شش مورد، متغیر سن زنان سبب ایجاد تفاوت معنادار میان آن‌ها نسبت به ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری می‌شود. در پنج مورد، بالاتر رفتن سن افراد با افزایش احساس ترس از جرم افزایش می‌یابد؛ شامل پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی شب، هنگام حضور در محله‌های ناآشنا، هنگام حضور در فضاهای سبز عمومی، هنگام انتظار در ایستگاه حمل و نقل عمومی و هنگام استفاده از سرویس بهداشتی. نتایج آزمون تعقیبی شفه نشان می‌دهد که افراد قرار گرفته در گروه سنی بالاتر از ۵۶ سال (۵۷٪)، در این ۵ مورد دارای تفاوت معنادار با سایر گروه‌های سنی به ویژه گروه‌های سنی جوان‌تر هستند. تنها در مورد «هنگام پوشیدن لباس تنگ و کوتاه»، گروه‌های سنی جوان‌تر (۳۶-۱۶ ساله) احساس ترس بیشتری نسبت به گروه‌های مسن‌تر دارند و نتایج آزمون شفه نیز بیانگر تفاوت معنادار در این زمینه است. همچنین، افراد متأهل در موارد «هنگام حضور در محله‌های ناآشنا» با میانگین ۴/۳۳ و مقدار F برابر با ۷/۶۴ و «پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی شب» با میانگین ۴/۸۸ و مقدار F برابر با ۱۰/۶۷، احساس ترس بیشتری در فضاهای عمومی شهری نسبت به سایر گروه‌های سنی دارند. همچنین، «هنگام حضور در محله‌های ناآشنا» در ارتباط با متغیرهای سطح سواد و وضعیت شغلی زنان، بیانگر تفاوت معنادار است؛ به طوری که زنان خانه‌دار با میانگین ۴/۱۱ و بیکار با میانگین ۴/۲۹ و افراد دارای تحصیلات کم‌تر از دیپلم در این شرایط، احساس ترس بیشتری نسبت به زنان شاغل دارند. نتیجه آزمون تعقیبی شفه در این زمینه‌ها نیز وجود تفاوت معنادار را تأیید می‌کند. متغیر درآمد افراد نیز سبب ایجاد تفاوت معنادار میان آن‌ها می‌شود؛ به طوری که افراد قرار گرفته در گروه درآمدی بالاتر (ماهانه بالاتر از ۳۰ میلیون ریال) در موارد «پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی روز» با میانگین ۳/۸۳ و همچنین «پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی شب» با میانگین ۴/۷۹ بیشتر با احساس ترس از جرم مواجه‌اند و نتایج آزمون شفه نیز این تفاوت معنادار را تأیید می‌کند (جدول ۷).

جدول ۷. تأثیر متغیرهای جمعیت شناختی بر احساس ترس زنان از جرم در فضاهای شهری

ردیف	شناسه	متغیر زمانی و مکانی احساس ترس از جرم در فضاهای باز عمومی شهری		سن		وضعیت تأهل		سطح سواد		شغل		درآمد	
		Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig	F
۱	حضور تنهایی در خانه طی روز	۰/۳۱	۱/۱۸	۰/۰۱	۱/۸۵	۰/۸۹	۱/۸۵	۰/۱۲	۱/۸۵	۰/۰۶	۲/۸۸	۰/۴۹	۰/۶۰
۲	حضور تنهایی در خانه طی شب	۰/۱۴	۱/۷۱	۲/۱۴	۱/۱۴	۰/۱۴	۲/۱۴	۰/۹۳	۰/۴۴	۰/۲۸	۱/۲۶	۰/۶۶	۰/۴۰
۳	پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی روز	۰/۳۷	۱/۰۷	۱/۵۵	۱/۵۵	۰/۱۱	۱/۵۵	۰/۰۰۰	۳/۹۵	۰/۹۵	۰/۳۸	۱۰/۹۱	۰/۰۰۰
۴	پیاده‌روی در مسیرهای خلوت طی شب	۰/۰۱	۳/۲۸	۷/۶۴	۷/۶۴	۰/۰۰۰	۷/۶۴	۰/۱۶	۱/۶۲	۰/۳۴	۰/۷۰	۱۰/۹۹	۰/۰۰۰
۵	هنگام حضور در مکان‌های شلوغ نظیر بازار	۰/۵۸	۰/۷۱	۱/۲۵	۱/۲۵	۰/۲۶	۲/۰۹	۰/۰۸	۲/۰۹	۰/۰۹	۰/۴۲	۰/۱۶	۰/۸۴
۶	هنگام حضور در محله‌های ناآشنا	۰/۰۰۰	۹/۷۹	۱۰/۶۷	۱۰/۶۷	۰/۰۰۰	۱۲/۳۱	۰/۰۰۰	۱۲/۳۱	۰/۰۰۰	۷/۳۳	۱/۰۱	۰/۳۶
۷	هنگام رانندگی در مسیرهای خلوت	۰/۸۱	۰/۷۶	۰/۰۳	۰/۸۱	۰/۸۴	۲/۶۱	۰/۰۷	۲/۶۱	۰/۲۱	۰/۵۴	۲/۷۲	۰/۰۶
۸	هنگام حضور در فضاهای سبز عمومی	۰/۰۰۰	۵/۵۵	۰/۱۳	۲/۲۶	۰/۴۸	۲/۲۶	۰/۸۷	۰/۴۸	۰/۳۱	۱/۶۶	۰/۷۶	۰/۴۶
۹	هنگام پوشیدن لباس تنگ و کوتاه	۰/۰۱	۳/۷۰	۳/۴۸	۳/۴۸	۰/۰۶	۱/۸۱	۰/۱۳	۱/۸۱	۰/۰۷	۲/۵۵	۲/۲۲	۰/۱۳
۱۰	هنگام استفاده از حمل‌ونقل عمومی	۰/۱۴	۱/۷۳	۱/۳۷	۱/۳۷	۰/۰۷	۲/۱۵	۰/۰۷	۲/۱۵	۰/۰۲	۳/۷۳	۲/۰۴	۰/۱۳
۱۱	هنگام انتظار در ایستگاه حمل‌ونقل عمومی	۰/۰۰۰	۳/۶۴	۲/۰۸	۲/۰۸	۰/۱۵	۲/۰۸	۰/۷۹	۲/۰۸	۰/۰۶	۲/۷۰	۲/۳۲	۰/۰۹
۱۲	هنگام استفاده از سرویس بهداشتی عمومی	۰/۰۰۰	۵/۵۱	۰/۶۸	۰/۶۸	۰/۰۶	۰/۶۲	۰/۶۴	۰/۶۲	۰/۸۱	۰/۲۰	۱/۱۰	۰/۳۳

بحث و نتیجه‌گیری

ترس از جرم یکی از مسائل و مشکلات بارز در حوزه مطالعات نظم و امنیت فردی و اجتماعی به شمار می‌آید. تجربه‌های علمی موجود نشان می‌دهد، زنان به عنوان نیمی از جمعیت جوامع انسانی، همواره ترس از جرم بالاتری را در فضاهای عمومی تجربه می‌کنند؛ به ویژه در نواحی شهر جرم خیز مانند قلمروهای اسکان غیررسمی یا حاشیه‌ای، بافت‌های فرسوده، نواحی پرتراکم به لحاظ جمعیتی، محله‌های فقیرنشین و آلوده به اشکال مختلف مسائل اجتماعی. جغرافیای شهری خاص منطقه ۱۲ شهرداری تهران به لحاظ بافت کالبدی،

ویژگی‌های تاریخی، اقتصادی و اجتماعی، دارای ویژگی‌هایی است که زمینه‌ساز رشد احساس ترس از جرم به ویژه در ارتباط با جامعه زنان شده است. از برآیند یافته‌های پژوهش می‌توان گفت، به طور کلی اکثریت ۵۷/۶ درصدی از جامعه زنان در محدوده مورد مطالعه از تجربه عملی، رفتارهای مجرمانه به عنوان قربانی را دارند. به لحاظ کمی، «آزار دیداری» با ۸۱/۵ درصد، «تعرض شفاهی» با ۷۷/۱ درصد و «تحت تعقیب قرار گرفتن» با ۵۹/۴ درصد به ترتیب بیش‌ترین تجربه‌های عملی زنان از رفتارهای مجرمانه (به عنوان قربانی) است. سایر موارد همچون تجربه تجاوز جنسی، تعرض فیزیکی و مورد سرقت قرار گرفتن اگرچه از فراوانی کم‌تری برخوردارند، اما به علت ماهیت و درجه خشونت همراه با آن‌ها در عمل شدت تأثیر بسیار شدیدتری بر ایجاد احساس ترس از جرم ایجاد می‌کند. لذا این یافته با نتایج کریستوفر و اسمیت (۲۰۰۹) هم راستا است. در گام دوم، برآیند یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که بیش از نیمی از زنان (۵۳/۴ درصد) هنگام حضور در فضاهای عمومی به درجات مختلف، دارای احساس ترس از جرم هستند. تجزیه و تحلیل احساس ترس از جرم در چارچوب طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای در ۱۲ شرایط مختلف زمانی و مکانی و پوشش ظاهری نشان می‌دهد که در ۷ موقعیت احساس ترس از جرم بالاتر از سطح میانه معنادار است. به طور کلی، می‌توان گفت به لحاظ زمانی احساس ترس از جرم در ساعات شب بیشتر از ساعت روز است و به لحاظ مکانی، مسیرهای خلوت، مکان‌های ناآشنا برای زنان که همراه با احساس غریبگی است، پارک‌ها و فضاهای سبز و سرویس‌های بهداشتی عمومی، احساس ترس از جرم بیشتری را برای زنان ایجاد می‌کنند. همچنین، نوع حجاب یا پوشش زنان می‌تواند در این زمینه تأثیرگذار باشد؛ به طوری که نتایج پژوهش نشان می‌دهد که زنان هنگامی که بدون همراهی بستگان مرد خود وقتی مانند نامناسب یا انواع پوشش کوتاه یا تنگ در فضاهای عمومی حاضر می‌شوند، احساس ترس را تجربه می‌کنند. لذا این یافته با یافته‌هایی چون شاکری (۱۳۸۹) و ال‌کیمیم، کلارک و اولویرا (۲۰۱۳) هم راستا است. براساس یافته‌های گام سوم پژوهش، می‌توان گفت زنان به دلیل ترس از جرم به درجات مختلف، رفتارهای واکنشی یا محافظه‌کارانه از خود نشان می‌دهند؛ استفاده از پوشش و آرایش ساده‌تر در مواقع حضور تنهایی در فضاهای عمومی با ۷۸/۴ درصد، استفاده نکردن از مسیرهای خلوت موقع رانندگی در شب با ۷۲/۹ درصد، بیرون رفتن از خانه به تنهایی در هنگام شب با ۷۱/۱ درصد، تنهایی رفتن به محله‌های ناآشنا و جرم خیز با ۵۹/۹ درصد و تنهایی رفتن به پارک‌ها و فضاهای سبز عمومی با ۵۱ درصد، بیش‌ترین فراوانی رفتارهای واکنشی در برابر ترس از جرم به شمار می‌آیند. مواردی همچون همراه داشتن سلاح سرد و وسایل دفاعی هنگام حضور در فضاهای عمومی اگرچه در صد پایین‌تری (۱۰/۹) را در برمی‌گیرد، اما بیانگر بالا بودن شدت ترس از جرم در حدود بیش از ۱۰ درصد جامعه زنان است. مشاهدات میدانی محققان نشان می‌دهد که آن دسته از زنانی که تجربه مواجه شدن با رفتارهای مجرمانه خشن‌تر مانند سرقت و آزار فیزیکی را دارند، بیشتر گرایش به حمل سلاح سرد و ابزارهای دیگر برای دفاع از خود دارند. لذا این یافته با نتایج پاک نهاد (۱۳۹۲) و تاندوگان

وسیک ایلهان (۲۰۱۶) هم‌راستا است. سرانجام، نتیجه آزمون تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد که از میان متغیرهای سنی پاسخگویان، عامل سن در موارد بیشتری دارای تفاوت معنادار بر احساس ترس زنان در فضاهای عمومی شهری است. به‌طور کلی، افراد مسن‌تر احساس ترس بیشتری نسبت به گروه‌های جوان‌تر از خود نشان می‌دهند و تنها در مورد «هنگام پوشیدن لباس تنگ و کوتاه»، گروه‌های سنی جوان‌تر نسبت به گروه‌های سنی مسن‌تر احساس ترس بیشتری را تجربه می‌کنند. ناتوانی فیزیکی یا جسمی زنان مسن‌تر و آسیب‌پذیرتر بودن آن‌ها در برابر بسیاری از رفتارهای مجرمانه می‌تواند از دلیل بارز بالاتر بودن ترس از جرم در میان آن‌ها باشد. لذا این یافته با نتایج تاندوگان و سیک ایلهان (۲۰۱۶) هم‌راستا است.

با توجه به نتایج و یافته‌های تحقیق، پیشنهادهایی جهت کاهش ترس از جرم ارائه می‌شود که عبارت‌اند از:

- تقویت روش‌های پیشگیری وضعی و پیشگیری اجتماعی در فضاهای شهری؛
- ارائه آموزش لازم به زنان در مواجهه با موقعیت‌های مجرمانه علیه آن‌ها؛
- بهبود روشنایی فضاهای عمومی و حذف فضاهای شهری بی‌دفاع؛
- ارائه آموزش‌های دفاع شخصی به زنان؛
- آموزش و ترویج کدهای اخلاقی در راستای تعدیل رفتارهای ضد در فضاهای عمومی شهری؛
- آموزش کارکنان پلیس زن در زمینه ترس زنان از جرم در فضاهای عمومی شهری و ارائه خدمات انتظامی و مشاوره‌ای؛
- اختصاص پلیس زن در رسیدگی به جرائم علیه زنان در فضاهای عمومی شهری.

محدودیت‌های پژوهش

خودداری بخشی از جامعه زنان در پاسخگویی به پرسش‌نامه‌های پژوهش از محدودیت‌های اصلی پژوهش به شمار می‌آید.

منابع

منابع فارسی

- احمدی، لیلا؛ صرافی، مظفر؛ توکلی نیا، جمیله و محمدیان مصمم، حسن (پاییز و زمستان ۱۳۹۶). زنان و فضا‌مندی ترس در محیط‌های حمل‌ونقل همگانی (مورد پژوهی؛ خط چهار بی آر تی تهران). دوفصلنامه پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده. ۵(۲)، صص ۱۵۷-۱۸۰. بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1327810>
- باقری، سیده مهسا و شاهرودی، عباسعلی (پاییز و زمستان ۱۳۹۶). تأثیر طراحی محیطی بر احساس امنیت زنان (مطالعه موردی: نشیمن خانه‌های دانشجویی دانشگاه مازندران). دوفصلنامه پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده. ۵(۲)، صص ۲۲۱-۲۳۴. بازیابی از: <http://www.magiran.com/view.asp?Type=pdf&ID=1798393&l=fa>
- پاک نهاد، امیر (بهار و تابستان ۱۳۹۲). احساس ناامنی و ترس از جرم. فصلنامه آموزه‌های حقوق کیفری. دانشگاه علوم اسلامی

- رضوی. (۵)، صص ۱۵۵-۱۸۰. بازیابی از: <http://paper.razavi.ac.ir/index.php/ka/article/view/3848>
- پرهیز، فریاد؛ ظرابی، اصغر؛ محمدی، جمال و مشکینی، ابوالفضل (زمستان ۱۳۹۵). شناسایی و تحلیل مکانی کانون‌های جرم خیز در کلانشهرها (مطالعه موردی: منطقه ۲۱ کلانشهر تهران). فصلنامه پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. (۱۵)۵، صص ۴۹-۶۸. بازیابی از: http://ssoss.ui.ac.ir/article_21275.html
- پورمحمدی، محمدرضا و قربانیان، مهشید (تابستان ۱۳۹۶). ترس از جرم در فضاهای شهری؛ شناسایی مؤلفه‌های مکانی اثرگذار بر کنترل ترس و افزایش امنیت اجتماعی بر پایه چارچوب‌های نظری. معماری و شهرسازی آرمان شهر. ۱۰(۱۹)، صص ۱۷۷-۱۹۰. بازیابی از: <http://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=318867>
- رشادی، منوچهر؛ زارع، بیژن؛ دانش، پروانه و قادری، صلاح‌الدین (زمستان ۱۳۹۵). تبیین جامعه‌شناختی میزان ترس از جرم در شهرستان‌های استان همدان در دو سطح خرد و منطقه‌ای. فصلنامه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران. (۴)۵، صص ۶۳۶-۶۸۹. بازیابی از: https://journals.ut.ac.ir/article_60898.html
- سیدزاده ثانی، سید مهدی و کرمانی سعید (پاییز و زمستان ۱۳۹۲). ترس از جرم در مشهد؛ میزان و عوامل. پژوهش‌نامه حقوق کیفری. (۲)۴، صص ۱۱۹-۱۵۱. بازیابی از: <http://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=241639>
- شاکری، فرشته (۱۳۸۹). بررسی و تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم و رفتارهای غیرمردمی در فضاهای عمومی؛ مطالعه‌ای در میان زنان ساکن تهران (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه الزهرا تهران.
- صدیق سروسستانی، رحمت‌الله و نصر اصفهانی، آرش (تابستان ۱۳۹۱). مطالعه عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری؛ مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ تهران. مسائل اجتماعی ایران. (۱)۳، صص ۱۴۹-۱۷۶. بازیابی از: <http://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=181744>
- عبدالملکی، احمد؛ ملکی، امیر؛ زاهدی مازندرانی، محمدجواد و علی‌اکبری، اسماعیل (زمستان ۱۳۹۵). مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم در شهر تهران. فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی. (۴)۲۳، صص ۵۳-۷۱. بازیابی از: http://cr.iribresearch.ir/article_24519.html
- عبدالمهدی، افشین و یوسفی مراغه، مهدی (پاییز ۱۳۹۱). ترس از جرم و واکنش در برابر آن. نشریه کارآگاه. (۲۰)۵، صص ۱۵۲-۱۶۹. بازیابی از: <http://journals.police.ir/backend/uploads/8804a4808986f802371759ef8ea344c82ea53ccb.pdf>
- کاویانی، ایرج. پور قهرمانی، بابک (زمستان ۱۳۹۵). عوامل مؤثر بر ترس از جرم در مناطق حاشیه‌ای جنوب شهر تبریز. فصلنامه انتظام اجتماعی. (۴)۸، صص ۷-۳۲. بازیابی از: <http://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=298023>

منابع انگلیسی

- Alkimim, A., Keith C. Clarke, Fábio S. Oliveira (2013). Fear, crime, and space: The case of Viçosa, Brazil. *Applied Geography* 42, pp124-132. Retrieved from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0143622813001203>
- Abdullah, A., Salleh M. N. M. & Sakip, S. R. Md (2012). Fear of Crime in Gated and Non-gated Residential Areas. *Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies*, Salamis Bay Conti Resort Hotel, Famagusta, North Cyprus, 7-9 December 2011, pp63 – 69. Retrieved from: doi: 10.1016/j.sbspro.2012.02.063
- Christopher J. Cabbage, and Clifton L. Smith (2009). The function of security in reducing women 's fear of crime in open public spaces: A case study of serial sex attacks at a Western Australian university. *Security Journal*. 22, pp 73 – 86. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.apgeog.2013.05.007>
- Kim, S., Kang, H. (2018). An analysis of fear of crime using multimodal measurement. *Seoul. Biomedical Signal Processing and Control*, 24 (41), pp. 186-187. Retrieved from: <https://doi.org/10.1016/j.bsp.2018.04.001>

- org/10.1016/j.bspc.2017.12.003
- Verma, M., Manoj, M., Rodeja, N., Verma, A. (2017). Service Gap Analysis of Public Buses in Bangalore With Respect to Women Safety. World Conference on Transport Research - WCTR 2016 Shanghai. 10-15 July 2016, pp4322–4329. Retrieved from: 10.1016/j.trpro.2017.05.283
 - Tandogan, O., Simsek, Ilhan. B. (2016). Fear of Crime in Public Spaces: From the View of Women Living in Cities. World Multidisciplinary Civil Engineering-Architecture-Urban Planning Symposium 2016, pp2011 – 2018. Retrieved from: doi: 10.1016/j.proeng.2016.08.795.
 - Karakus, O., Edmund, F., McGarrell, Basibuyuk, O. (2010). Fear of crime among citizens of Turkey. Journal of Criminal Justice. 38, pp 174–184. Retrieved from: doi:10.1016/j.jcrimjus.2010.02.006
 - Piscitelli, A., Perrella, A. M.L. (2017). Fear of crime and participation in associational life. The Social Science Journal, 54 (2), pp. 179-190. Retrieved from: <https://doi.org/10.1016/j.soscij.2017.01.001>
 - Prechathamwong, W., Rujiprak, V. (2018). Causal model of fear of crime among people in Bangkok. Kasetsart Journal of Social Sciences xxx PP. 1-6. Retrieved from: <http://www.elsevier.com/locate/kjss>
 - Foster, S., Knuiman, M., Hooper, P., Christian, H. & Giles-Corti, B. (2014). Do changes in residents' fear of crime impact their walking? Longitudinal results from RESIDE. Preventive Medicine. 62, pp161–166. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ypmed.2014.02.011>.
 - Siti Rasidah Md Sakip, Azrul Bahaluddin, Khalilah Hassan (2016). The Effect of Mural on Personal Crime and Fear of Crime. ASEAN-Turkey ASLI (Annual Serial Landmark International) Conferences on Quality of Life 2016 AMER International Conference on Quality of Life, AicQoL2016Medan 25 – 27 February 2016, Medan, Indonesia, pp407 – 415. Retrieved from: doi: 10.1016/j.sbspro.2016.10.258
 - Siti Rasidah Md Sakip, Noraini Johari & Mohd Najib Mohd Salleh (2012). The Relationship between Crime Prevention through Environmental Design and Fear of Crime. ASIA Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies Mercure Le Sphinx Cairo Hotel, Giza, Egypt, 31 October 2 November 2012, pp628 – 636. Retrieved from: doi: 10.1016/j.sbspro.2012.12.254
 - Sreetheran Maruthaveeran & Cecil C. Konijnendijk van den Bosch (2014). A socio-ecological exploration of fear of crime in urban green spaces – A systematic review. Urban Forestry & Urban Greening. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ufug.2013.11.006>
 - Lorenc, T., Clayton, S., Neary, D., Whitehead, M., Petticrew, M., Thomson, H., Cummins, S., Sowden, A., Renton, A. (2012). Crime, fear of crime, environment, and mental health and wellbeing: Mapping review of theories and causal pathways. Health & Place. 18, pp 757–765. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.healthplace.2012.04.001>
 - Vania Ceccato and Roya Bamzar (2016). Elderly Victimization and Fear of Crime in Public Spaces. International Criminal Justice Review. pp 1-19. Retrieved from: DOI: 10.1177/1057567716639096